

Förskolan Njupkärr

Huvudman:
Tyresö kommun

Förskolechef:
Linda Sundblad

Kvalitetsgranskningen genomfördes:
November 2018 - februari 2019

Kvalitetsgranskningen genomförd av:

Brittmari Dannelöv
kvalitetskontroller
brittmari.dannelov@tyreso.se

Robert Sirviö
kvalitetskontroller
robert.sirvio@tyreso.se

Granskningsrapporten godkänns och överlämnas till barn- och utbildningsförvaltningen för eventuella åtgärder med anledning av granskningen.

Tyresö den 6 mars 2019

Thomas Halvarsson
Tf. chef kvalitetsenheten
thomas.halvarsson@tyreso.se

Innehållsförteckning

	Sammanfattning förskolan Njupkärr.....	3
1	Bakgrund	4
2	Förskolans styrning.....	4
3	Syfte med granskningen	5
4	Metod.....	5
5	Senaste granskning och uppföljning.....	5
6	Verksamhetens förutsättningar.....	5
7	Säkerhet, hälsa och måltid.....	9
8	Normer och värden	10
9	Utveckling och lärande.....	12
10	Barns inflytande	19
11	Förskola och hem	20
12	Övergång och samverkan	21
13	Uppföljning, utvärdering och utveckling	21
14	Referenslista.....	24

Sammanfattning förskolan Njupkärr

- Pedagogernas arbete med värdegrunden håller till stora delar en god kvalitet.
- Verksamhetens innehåll och barngruppernas sammansättning har organiserats så att det finns goda förutsättningar att följa barn och deras lärande.
- Barnen ges goda möjligheter till delaktighet och inflytande i verksamheten.
- Förskolans lärmiljö och barnens möjligheter till ett mångsidigt lärande behöver ses över för att öka likvärdigheten för barnen på de olika avdelningarna.
- Barnens möjligheter att få prova på modern teknik behöver förbättras.
- Dokumentation av gruppens och det enskilda barnets lärande är ett utvecklingsområde

Kvalitetsnivåer vid granskning är visualiserade genom färgsättning:

	Grön innebär en stark sida hos verksamheten och kan utgöra ett gott exempel för andra.
	Ljusgrön innebär att verksamheten till stora delar håller god kvalitet.
	Gul innebär att verksamheten har områden som kan utvecklas.
	Röd innebär att verksamheten uppvisar risker eller brister som behöver åtgärdas.

1 Bakgrund

Kommunen har tillsynsansvar enligt skollagen 26 kap. 4 § för fristående förskolor vars huvudman kommunen har godkänt enligt skollagen 2 kap. 5 §. Kommunstyrelsen i Tyresö kommun beslutar årligen om en granskningsplan för fristående och kommunal verksamhet. Enligt granskningsplanen ska såväl de fristående som de kommunala förskolorna i Tyresö kommun granskas (tillsyn när det gäller fristående förskolor) vart fjärde år. Tillsyn och kvalitetsgranskning utförs av kvalitetsenheten, som ingår i kommunstyrelseförvaltningen.

2 Förskolans styrning

2.1 Styrdokument

2.1.1 Nationella styrdokument

Skollagen (2010:800) innehåller bestämmelser om skolväsendet där förskolan ingår som en skolform. Enligt skollagens 1 kap. 8-9 §§ har alla barn i förskolan rätt till en likvärdig utbildning oavsett var i landet de bor eller i vilken förskola de går.

Diskrimineringslagen (2008:567) innehåller bestämmelser om barns rätt till en trygg och stimulerande miljö fri från diskriminering.

Språklagen (2009:600) syftar till att värna om det svenska språket och den språkliga mångfalden i förskolan samt det enskilda barnets tillgång till sitt modersmål.

Läroplanen för förskolan anger inriktningen på förskolans arbete och därmed också den förväntade kvalitetsutvecklingen i förskolan. *Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnens behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska barnens utveckling till ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar främjas.* Lpfö 98, reviderad 2016.

Skolverkets allmänna råd:

- Förskolan, reviderad 2016
- Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet
- Måluppfyllelse i förskolan

2.1.2 Lokala styrdokument

Tyresö kommuns styrprocess 2.0

Tyresö kommuns kvalitetsledningsmodell för verksamhetsutveckling

Kommunplan 2019-2022

Nämndplan BoU 2019

3 Syfte med granskningen

Syftet med kvalitetsgranskningen är att ge en nulägesbeskrivning av hur förskolan Njupkärr arbetar för att uppnå målen för verksamheten utifrån nationella mål och krav som anges i lokala styrdokument.

4 Metod

Beskrivning av verksamheten utgår från kriterierna i en bedömningsmatris. Kriterierna inom respektive område återfinns i textutor under vissa av rapportens rubriker. Både beskrivning och bedömning baserar sig på:

- dokumentgranskning, se referenslista i slutet av rapporten
- observationer av verksamheten
- intervjuer med förskolechef, förskollärare och/eller avdelningsansvariga pedagoger
- analys av enkät till pedagoger
- analys av enkät till vårdnadshavare.

Förskolechefen har haft möjlighet att faktagranska innehållet i rapporten.

Granskningsrapporten lämnas över till barn- och utbildningsförvaltningen, som avgör om åtgärder behöver vidtas. Rapporten presenteras för barn- och utbildningsnämnden och därefter publiceras den på www.tyreso.se.

5 Senaste granskning och uppföljning

Senaste kvalitetsgranskningen av förskolan Njupkärr genomfördes 2016. En stark sida hos verksamheten var arbete med värdegrunden. I granskningen identifierades några områden att utveckla. Det rörde sig om antalet barn per årsarbetare, plan mot kränkande behandling och diskriminering samt systematiskt kvalitetsarbete. Brister som konstaterades var barnsäkerhet och registerutdrag.

Uppföljning av 2016 års kvalitetsgranskning genomförs i nuvarande granskning. För områden som 2016 var i behov av utveckling finns en nulägesbeskrivning i denna rapport. De konstaterade bristerna är åtgärdade.

6 Verksamhetens förutsättningar

Här beskrivs de förutsättningar som verksamheten har i förhållande till förskolans uppdrag enligt gällande styrdokument.

6.1 Förskolans organisation

Förskolan Njupkärr består av nio avdelningar, med totalt 134 inskrivna barn, i två separata byggnader, Lilla Njupkärr (tre avdelningar) och Galaxen (sex avdelningar). Byggnaderna ligger i nära anslutning till Njupkärr skola. Förskolan ingår tillsammans med förskolan Bergfoten i resultatenheten Västra Farmarstigens förskolor.

Avdelningar	Ålder	Antal barn	Antal pedagoger (Andel årsarbetande inom parentes)	Andel årsarbetande förskollärare
Stjärnan	1-2	13	3 (2,75)	0,95
Jupiter	1-2	10	2 (2,0)	1,0
Eris	1-2	13	2 (1,85)	0
Tellus	1-3	17	3 (3,0)	0
Månen	2-3	13	4 (2,90)	1,0
Neptunus	3-4	18	3 (2,80)	0,80
Planeten	3-5	18	3 (2,80)	0,80
Kometen	3-5	14	3 (2,60)	1,0
Saturnus	4-5	18	3 (3,0)	1,0
Summa		134	26 (23,70)	6,55

Resurser

På förskolan arbetar 26 pedagoger (23,70 årsarbetare) varav sex är anställda som förskollärare (6,55 årsarbetare). Fem av dessa har förskollärarlegitimation. Samtliga barnskötare utom två är utbildade.

En administratör är anställd på förskoleenheten. Hon arbetar 100 procent och har sitt kontor på Galaxen. Förskoleenheten delar på en vaktmästartjänst fyra timmar i veckan.

Nyckeltal

Nedan redovisas förskolans nyckeltal vid tillfället för granskningen.

Förskolan Njupkärr november 2018	
Statistik	Antal barn: 134
Antal barn per årsarbetande pedagog	5,65
Antal barn per årsarbetande legitimerade förskollärare	23,30

Huvudman

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

2 kap 8 § skollagen (2010:800)

Tyresö kommun är huvudman för förskolan Njupkärr.

Förskolechef

Det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ska enligt skollagen ledas och samordnas av en förskolechef som särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. 2 kap. 9 § skollagen

Som förskolechef får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt.

2 kap.11 § skollagen

Ett aktivt och nära ledarskap skapar goda förutsättningar för att utveckla verksamheten mot de nationella målen.

Förskolechefens kunskaper om det dagliga arbetet är viktigt för att kunna kommunicera med medarbetarna kring mål och visioner för verksamheten, fänga upp sådant som behöver utvecklas och föra en dialog om lärandemiljön.

Skolverkets allmänna råd för förskolan

Huvudmannen har anställt en förskolechef som är utbildad förskollärare och ateljérista.¹ Hon har tidigare arbetat som förskollärare och utvecklingsledare inom förskolan. Förskolechefen tillträdde sin nuvarande befattning i mars månad år 2017.

På förskolan Njupkärr bedrivs verksamheten utifrån ett traditionellt arbetssätt med inspiration från Reggio Emilia.² Gemensamma mål för enheten har varit att arbeta projektinriktat med barnen och att miljöerna och materialet ska vara utmanande och inspirerande. Att uppnå en likvärdighet mellan förskolorna har prioriterats och där har den gemensamma värdegrunden varit viktig att arbeta fram.

Förskolechefen berättade att hon leder det pedagogiska arbetet på förskolan på olika sätt. Enhetens två förskolor har planeringstid på fredagarna där förskolechefen deltar i reflektionerna. Hon ger pedagogerna återkoppling på det de skriver och dokumenterar eller på sådant hon ser i den pedagogiska miljön.

¹ En ateljérista arbetar för estetiska lärandeprocesser i förskolan och utgår från synsättet om ett rikt och kompetent barn.

² En bärande idé i pedagogiken är att utveckla barnens alla uttrycksmöjligheter och den utgår från lyssnande, dokumentation och reflektion, liksom att se på olikhet som ett viktigt värde.

På enheten finns en gemensam ledningsgrupp som består av utvecklingsledare (fyra av enhetens förskollärare), administratör och förskolechef. Syftet med ledningsgruppen, som träffas varannan vecka, är att utveckla det pedagogiska arbetet och öka likvärdigheten mellan förskolorna.

Ledningsgruppen träffas två gånger per termin på ledningsdagar. Där deltar utvecklingsledare, administratör samt förskolechef och syftet är att ta fram strategier för verksamhetsutveckling. Riktlinjer, rutiner, dokument, arbetssätt är exempel på ämnen som avhandlas.

Enhetens pedagoger ingår i ett internt nätverk. Pedagogerna är indelade i tre grupper där varje grupp träffas var tredje vecka. Syftet med nätverket är att öka kvaliteten och kompetensen i den pedagogiska verksamheten genom kollegialt lärande. Förskolechefen deltar i dessa.

Studiedagar och APT (arbetsplatsträff) är gemensamma för enhetens förskolor och genomförs fem gånger per år respektive en gång i månaden.

Förskolläraren

Förskolläraren har enligt läroplanen ett särskilt och övergripande ansvar för kvaliteten i verksamheten och att den kontinuerligt utvecklas. I ansvaret ingår att tillsammans med övriga pedagoger i arbetslaget arbeta för att ge barnens förutsättningar att utvecklas i riktning mot läroplanens strävansmål. Läroplan för förskolan, reviderad 2016.

Enhetens förskollärare har planeringstid samtidigt för att göra det möjligt för dem att samverka med varandra. I förskolläraruppdraget ingår avdelningsansvar, vilket huvudsakligen innebär att ha ansvar för det pedagogiska ledarskapet på avdelningen. Förskollärarna har två timmar individuell planeringstid i veckan.

Enhetens utvecklingsledare (förskollärare) har två timmars planeringstid för sitt uppdrag varannan vecka. I ledningsgruppen arbetar man vid granskningstillfället med att utforma dokument och den pedagogiska miljön. Här tas även andra frågor kring förskolans verksamhet upp till diskussion.

Förskollärarna berättade att förskollärarrollen och den nya läroplanen för förskolan diskuteras i de gemensamma nätverken på enheten. De berättade vidare att det finns framtagna ansvarsbeskrivningar för förskollärarna, men även för barnskötarna och arbetslaget.

Förskollärarna berättade att de har fått förutsättningar för att kunna vara pedagogiska ledare. De får återkoppling på dokumentationer, känner sig delaktiga och har möjlighet att påverka verksamhetens utveckling. Avdelningar som saknar förskollärare får stöd av utvecklingsledarna. Ett viktigt område

som de ser är att de behöver arbeta med hur pedagogerna ska kunna stödja och utmana barnen i deras lärande.

Arbetslaget

På förskolan finns rutiner och en struktur för den dagliga verksamheten och projektarbetenas utformning. Avdelningarna samarbetar vid till exempel pedagogers frånvaro och vid planering.

Arbetslaget har tid för gemensam reflektion en timme var tredje vecka och i samband med APT. Pedagogerna reflekterar och analyserar pågående projektarbeten och verksamheten i övrigt. Reflektionsprotokoll används och ligger till grund för planeringen av det kommande arbetet i projekten.

6.2 Öppettider – tillgänglighet utifrån vårdnadshavarnas behov

Förskolans öppettider är 06:30-17:30. Vid APT en gång i månaden stänger förskolan 16:00. Pedagogerna har fem planeringsdagar per år och verksamheten håller en av enhetens förskolor öppen under sommaren om behov finns. Förskolan erbjuder alternativ omsorg då verksamheten har stängt vid APT, planeringsdagar och under sommarstängningen.

6.3 Bedömning

I verksamheten finns förutsättningar att utföra förskolans uppdrag enligt gällande styrdokument.

7 Säkerhet, hälsa och måltid

Huvudmannen och förskolechefen bör se till att förskolans lokaler och utemiljöer är utvecklande, hälsosamma, och säkra samt att det finns fungerande rutiner för att säkerställa en hälsosam och säker miljö för alla barn, samt se till att det i förskolan serveras varierade och näringsriktiga måltider jämt fördelade under dagen.

Skolverkets allmänna råd

På förskolan finns rutiner för anmälningsplikt vid misstanke om att ett barn far illa och information till pedagoger om tystnadsplikten. Vid tillfället för granskning kunde registerutdrag uppvisas för all personal.

Förskolans pedagoger deltar i en brandsäkerhetsutbildning på brandstationen vart tredje år. Förskolan har en brandsäkerhetsansvarig. Barnskyddsround genomförs en gång per år, senast i maj 2018 på Lilla Njupkärr och i juni 2018 på Galaxen. Vart tredje år genomförs utbildning i hjärt- och lungräddning. Senast genomförda utbildning för all personal på enheten var 2016. På förskolan finns handlingsplaner för kris i form av en krispärm på samtliga avdelningar.

På Lilla Njupkärr hämtar pedagogerna själva maten från den intilliggande grundskolans matsal. De ställer fram och plockar bort maten och ansvarar för att servera frukost, mellanmål och frukt. På Galaxen arbetar en kock på heltid. Eftersom Galaxen saknar ett fullödigt tillagningskök levereras maten från en restaurang som drivs i kommunal regi till förskolan tre dagar i veckan. Köket på Galaxen har fått dispens att användas för matlagning två dagar i veckan.

7.1 Bedömning

Arbetet med säkerhet, hälsa och måltider är fungerande.

8 Normer och värden

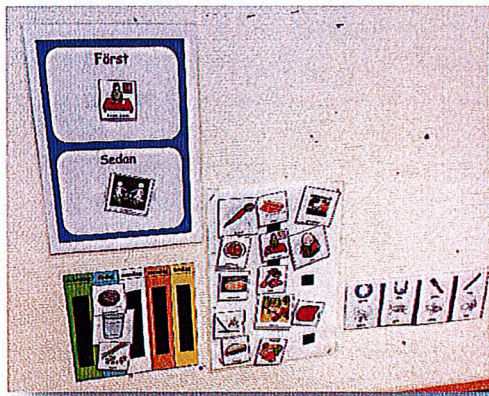
Förskolans värdegrundsuppdrag anges i skollagen och förskolans läroplan. I läroplanen framgår det att förskolan aktivt och medvetet ska påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efter hand omfatta dem.

Bedömningskriterium:

Det finns ett gott förhållningssätt och bemötande som ger ett arbetsklimat som bidrar till att skapa lugn och trygghet som gynnar barnens lärande. Pedagogerna är goda förebilder och ger barnen förhandsinformation om kommande aktiviteter.

Vid observationer av utevistelser, projektarbeten, fri lek och matsituationer visade pedagogerna ett uppmuntrande, stödjande och gott förhållningssätt mot barnen. De lyssnade in barnen och var närvarande i leken och i de planerade aktiviteterna.

Pedagogerna samtalade med barnen om kommande aktiviteter. På samlingstavlorna samt på andra ställen i lokalerna satte pedagogerna upp bilder som visade vad som skulle hända under dagen. Dessa arbetssätt bidrog till barnens trygghet eftersom de visste vad som skulle hända och i vilka aktiviteter de skulle delta.

Bilden till vänster visar ett exempel från en samlingshörna. Pedagogerna ger barnen förhandsinformation om vad som ska hända genom att sätta upp bilder på väggen.

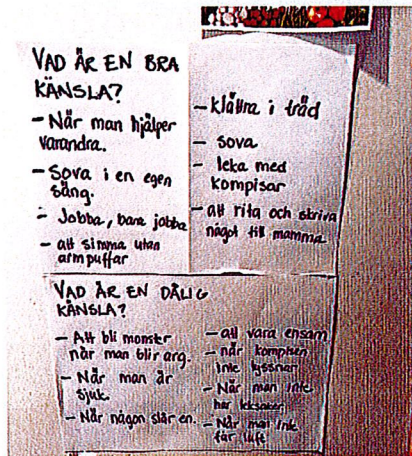
Bilden till höger visar böckerna om Vemdjuren som vänder sig till de minsta barnen. Böckerna används i det nuvarande projektet på två av förskolans avdelningar. Med böckernas hjälp kan pedagogerna samtala med barnen om kamratskap, känslor och lek.

Bedömningskriterium:

Pedagogerna använder medvetna metoder och rutiner i arbetet med värdegrunden.

Förskolechefen berättade att hon vill ha "en förskola för barnens bästa". Därför arbetar pedagogerna med att ta fram värdeord. När förhållningssätten brister är de gemensamma värdeorden viktiga för att påminna varandra om vad man kommit överens om. Hennes mål är att "se barnen med goda ögon", att veta vad man ska erbjuda barnen för att de ska utvecklas.

Pedagogerna på Lilla Njupkärr berättade att värdegrunden ska genomsyra vardagen på förskolan, att den ska finnas med i alla aktiviteter och blir tydlig i arbetet med projekten. Att se till individen och inte till könet framhåller pedagogerna som viktigt i arbetet med genus och jämställdhet.

På Galaxen finns arbetet med värdegrunden synliggjort i väggdokumentationer som i detta exempel där pedagogen har skrivit ner det barnen berättat om känslor.

På Galaxen arbetade pedagogerna med Stopp Min Kropp (handbok om kroppen och känslor utgiven av Rädda Barnen) och värdeord som är kopplade till böcker. De berättade att kontakten mellan barnen ska ske med samtycke, de lär barnen att ”jag äger inte makten över någon annan, jag äger bara makten över mig själv”.

Arbetet med temat ”Vi leker sagor” genomsyras av värdegrunden vilket blir tydligt i väggdokumentationerna.

Vid våra besök kunde vi se barn som samarbetade och hjälpte varandra och det rådde ett gott samarbetsklimat.

8.1 Bedömning

Pedagogernas arbete med värdegrunden håller till stora delar en god kvalitet.

9 Utveckling och lärande

I läroplanen anges att förskolan ska erbjuda barnen en god pedagogisk verksamhet, där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet samt att miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta tillvara och stärka barnets intresse för att lära och att erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter. Skolverkets allmänna råd.

Inomhusmiljön:

Bedömningskriterier:

Inomhusmiljön stimulerar barns leklust och inspirerar till ett utforskande arbetssätt.

Barnen har tillgång till ett varierat och formbart material som stimulerar till både lek och lärande inom läroplanens olika målområden.

På Lilla Njupkärr finns tre avdelningar där lokalerna för de äldre barnen är rymliga och luftiga medan de två avdelningar där de yngre barnen går är mindre till ytan. För de yngre barnen har pedagogerna

börjat bygga upp en ateljé på en av avdelningarna som ska erbjuda mer utrymme för skapande aktiviteter.

På Galaxen finns sex avdelningar som har tillgång till ett större och två mindre rum. En korridor som leder till en gemensam matsal är placerad i mitten av byggnaden. Barnen på en avdelning har inte direkt tillgång till korridoren utan måste gå genom en annan avdelnings lokaler för att ta sig till matsalen, vilket kan upplevas som störande.

Lär miljön på förskolan har nyligen genomgått en förändring. När pedagogerna genomförde studiebesök på andra förskolor blev de inspirerade att utveckla de egna lärmiljöerna. Pedagogerna vill skapa miljöer som erbjuder goda möjligheter till lärande och göra dem mer tillgängliga för barnen. De vill också att barnen ska erbjudas likvärdiga miljöer oavsett vilken avdelning de går på.

Det är tydligt att lärmiljön på Lilla Njupkärr och Galaxen befinner sig i ett utvecklingsskede. Vissa hörnor saknar material och upplevs ogenomtänkta medan andra hörnor erbjuder en större variation av material och möjlighet till varierad lek. Det finns en skillnad mellan hur långt de olika avdelningarna har kommit med utformningen av de pedagogiska miljöerna, hur tillgängliga de är för barnen och hur läroplanens ämnesområden har tydliggjorts.

I övrigt fanns det hemvrå för lek och samspel samt läshörnor. Traditionellt material såsom pussel, spel, lego och duplo fanns tillgängligt för barnen. Barnen erbjöds också möjlighet till skapande aktiviteter och språkligt, matematiskt och tekniskt utforskande. Material för rörelse, drama och dans samt återbruksmaterial kunde också identifieras i den pedagogiska miljön.

Materialet var i huvudsak tillgängligt för barnen och de kunde själva plocka fram det och vi kunde se att barnen plockade undan och sorterade materialet efter användning.

Bilden till vänster visar brist på material vilket hämmar barns utveckling och begränsar deras delaktighet och ansvarstagande.

Bilden i mitten visar exempel på en hörna rikligt med material som är tydligt och tilltalande uppdukat vilket stimulerar nyfikenhet, lust och lärande. Barnen kan också lättare ta ansvar för materialet, sortera och klassificera.

Bilden till höger visar en miljö där väggdokumentationerna och materialets placering på hyllan ger ett rörigt intryck som kan försvåra för barnen att urskilja detaljer och strukturer.

Utomhusmiljön:

Bedömningskriterium:

Utomhusmiljön, både kring förskolan och i den kringliggande naturen, ses som förskolans pedagogiska rum och ger möjligheter till lek och lärande.

Vid granskningsbesöken var gårdarna täckta av snö, vilket gjorde det svårt att se alla detaljer. Vid utevistelse tog pedagogerna ut leksaker till barnen och besöker närliggande parker och skogsområden.

Lilla Njupkärr har två inhägnade gårdar. Den gård som de äldre barnen oftast använder är asfalterad. De yngre barnen vistas oftast på en gård som består av grus och asfalt. De fasta lekredskapen är gamla och slitna. Utomhusförråd finns.

Galaxens utomhusmiljö består av tre inhägnade gårdar med olika innehåll. En gård är utrustad med flera fasta lekredskap, en består av asfalt och en har en gräsplan och en slänt. Utomhusförråd finns för förvaring av leksaker. Avdelningarna samarbetar två och två vid utevistelse.

Verksamhet:

Bedömningskriterium:

Det finns ett genomtänkt och sammanhängande temainriktat arbetssätt där barns lärande kan bli mångsidigt och där de kan få ta del av läroplanens olika målområden.

Förskolans övergripande tema är "Vi leker sagor". Tre dagar i veckan på förmiddagarna arbetar man projektinriktat, men barnen tillåts och uppmuntras att arbeta med projekten även utanför dessa tider.

På Lilla Njupkärr har pedagogerna valt att arbeta med materialet "Vännerna i Kungaskogen". Grundtemat är hur man ska vara mot varandra. Berättelsen ger barnen, i sagans form, förebilder för hur man ska vara och inte vara mot varandra. Boken tar också upp den nya mångkulturen och vår miljö.

Observationer visade att barnen använder mallar i hög grad i sitt skapande. Att använda mallar kan hämma barnens kreativitet och styra in barnen i en uppfattning att en sak endast kan se ut på ett rätt sätt.

På Galaxen samarbetar avdelningarna två och två med gemensamma projekt där man utgår från litteratur som passar för den aktuella åldersgruppen. Aktuella projekt i de olika grupperna var Regnbågspiraterna, Vemdjuren samt berättelser om Ingrid och Ivar.

Bedömningskriterier:

Verksamhetens innehåll organiseras så att sammansättningen av barngrupperna skapar förutsättningar för att följa barn och deras lärande. En planerad och organiserad verksamhet är viktigt för att ge barnen uppmärksamhet och skapa en god lärmiljö.

Det finns rutiner och en struktur för den dagliga verksamheten och projektarbetenas utformning.

På Lilla Njupkärr delas barnen in i tre olika grupper tisdagar till torsdagar. Två grupper har inneverksamhet och den tredje går till skogen. Varje grupp har en ansvarspedagog. I den fria leken varierar gruppindelningarna.

På Galaxen genomför vissa avdelningar en kortare morgonsamling där pedagogerna berättar med hjälp av bilder vad som ska hända under dagen. Projekten är en naturlig del av verksamheten och barnen delas in i mindre grupper under projektiden. Varje grupp har en pedagog som följer sin grupp under en längre tid.

Vi observerade när barnen gjorde en utflykt till det närbelägna skogspartiet. Den kuperade terrängen och isfläckar gjorde att barnen övades i sin grovmotorik när de tog sig fram till samlingsplatsen. Samlingen inleddes med att pedagogen gjorde barnen uppmärksamma på kottar genom att visa bilder på gran- och tallkottar. Därefter fick barnen peka på kottar i naturen. Efter samlingen fick barnen gå runt och samla på kottar som de senare skulle arbeta med i ateljén.

Bedömningskriterium:

Verksamhetens aktiviteter stimulerar till både lek och lärande inom läroplanens olika målområden. IKT integreras i verksamheten.

Läroplanens olika målområden integrerades i barnens aktiviteter, såväl i pedagogledda aktiviteter som i barnens fria lek. Språk, matematik, naturvetenskap och teknik samt skapande vävdes in i de olika aktiviteterna. Flera av läroplanens målområden var synliggjorda i barnens miljöer och hörnor men det fanns skillnader mellan avdelningarna. Vilket även beskrivs under rubriken inomhusmiljö på sidan 13 och 14 i rapporten.

För att pedagogerna ska känna sig säkra på att de arbetar med lärandet inom läroplanens olika målområden kopplades läroplanens områden till dokumentationer av projekten i Vklass.

I enkäten till pedagogerna tillfrågades de om barnens möjligheter till en digital lärmiljö på förskolan. 19 procent svarade mycket bra, 19 procent svarade ganska bra och 56 procent svarade ganska dåligt.

På Lilla Njupkärr användes modern teknik i form av Ipads till att se film om Kungaskogen och andra sagor samt som bildstöd för barn i behov av särskilt stöd. På Galaxen användes Ipads för att dokumentera projekt tillsammans med barnen.

9.1 Dokumentation av barns lärande

För att stödja och utmana barn i deras lärande behövs kunskap om varje barns erfarenheter, kunnande och delaktighet samt inslytande över och intresse för de olika målområdena. Det behövs också kunskap om hur barns utforskande, frågor, erfarenheter och engagemang tas tillvara i verksamheten, hur deras kunnande förändras samt när de upplever verksamheten som intressant, rolig och meningsfull. Läroplan för förskolan Lpfö 98, rev. 2016

Bedömningskriterier:

Barngruppens och det enskilda barnets lärande och utveckling dokumenteras och följs upp. Barnen får reflektera över det egna lärande och görs delaktiga i dokumentationsarbetet.

Det enskilda barnets lärande dokumenteras i Vklass som är en gemensam digital lärplattform för Tyresös kommunala förskolor. Vissa avdelningar har börjat beskriva barnens lärande i sina dokumentationer på Vklass. De flesta dokumentationer beskriver barnens görande. Vklass togs i bruk under hösten 2018 och pedagogerna lär sig att dokumentera i verktyget. Bilder som tas i samband med aktiviteter kan direkt överföras i Vklass. Detta förutsätter tillgång till nätverk. När dokumentation sker utanför förskolebyggnaden saknas tillgång till nätverk. Pedagogerna får då tanka bilder till Vklass när de är åter i förskolans lokaler. Oftast arbetar barnen på varje avdelning i tre grupper. Eftersom varje avdelning endast har en Ipad begränsas pedagogerna möjligheter att dokumentera barnens lärande. Den mobil som finns på varje avdelning kan inte användas för att föra över dokumentation till Vklass.

I ett reflektionsunderlag dokumenteras barnens och pedagogernas reflektioner samt vilka upptäckter barnen gjort. I samma reflektionsunderlag beskriver pedagogerna hur de ska arbeta vidare med barnen och vad som behöver förberedas.

På Lilla Njupkärr kan barngruppens lärande endast följas till viss del genom de dokumentationer som är synliga på avdelningarna då dessa till största delen handlar om barnens görande och vad de har utforskat. Dokumentationerna blir till stor del en utställning av barnens alster där lärandet som förekommit inte har tydliggjorts. I vissa fall är barnens alster och dokumentationerna om görandet högt placerat vilket försvårar för barnen att kommunicera kring vad de gjort och därmed att få reflektera kring sitt lärande.

På Galaxen kan man följa barngruppens lärande genom väggdokumentationer. Detta var särskilt tydligt på avdelningarna för de äldre barnen.

I nätverken på måndagarna arbetar pedagogerna med undervisningsbegreppen och lärandet vilket ska leda fram till ett arbetssätt där pedagogerna ska tänka i processer och tillsammans med barnen reflektera kring och dokumentera lärandet.

Bildexemplet visar hur det enskilda barnets lärande och barngruppens lärande har tydliggjorts. Barnen har ritat sitt självporträtt i blyerts utifrån det aktuella piratprojektet. Porträtten är detaljrika och har noggrant arbetats fram av barnen. Porträtten kopieras och barnen har sedan fått färglägga dem med olika målar tekniker.

9.2 Barn i behov av särskilt stöd

Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver. 8 kap. 9 § skollagen

I kvalitetsenhetens enkät tillfrågas pedagogerna hur de bedömer förskolans arbete med barn i behov av särskilt stöd. Pedagogerna gavs möjligheten att välja mellan olika svarsalternativ (mycket bra, ganska bra, ganska dåligt, mycket dåligt, vet ej). 31 procent av pedagogerna valde alternativet att förskolans arbete med barn i behov av särskilt stöd fungerar mycket bra, 44 procent svarar att det fungerar ganska bra och 25 procent att det fungerar ganska dåligt.

Det finns skriftliga rutiner och en handlingsplan för inkludering som beskriver hur förskolan ska arbeta med barn i behov av stöd. Dokumenten omfattar viktiga delar som att barnen inkluderas i verksamheten, föräldrarna görs delaktiga i stödinsatsernas utformning, pedagogerna erbjuds handledning, stödinsatserna följs upp systematiskt och detta dokumenteras.

TAKK-tecken³ och bildstöd används av pedagogerna.

9.3 Barn med annat modersmål än svenska

Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. 8 kap. 10 § skollagen

Cirka 53 procent av barnen på förskolan har annat modersmål än svenska. I kvalitetsenhetens enkät tillfrågas pedagogerna hur de bedömer förskolans pedagogiska arbete med andra modersmål än svenska. Pedagogerna gavs möjligheten att välja mellan olika svarsalternativ (mycket bra, ganska bra,

³ TAKK-tecken – Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation.

ganska dåligt, mycket dåligt, vet ej). 31 procent av pedagogerna valde alternativet att förskolans pedagogiska arbete med annat modersmål än svenska fungerar mycket bra och 44 procent att det fungerar ganska bra. 25 procent svarar att det fungerar ganska dåligt.

Förskolan har skriftliga rutiner för hur pedagogerna ska arbeta med barn som har ett annat modersmål än svenska.

Pedagogernas olika språkkunskaper tillvaratas i verksamheten för att sätta ord på saker som barnen vill förmedla och samtidigt översätta till svenska.

9.4 Bedömning

Förskolans lärmiljö och barnens möjligheter till ett mångsidigt lärande behöver ses över för att öka likvärdigheten för barnen på de olika avdelningarna.

Verksamhetens innehåll och barngruppernas sammansättning har organiserats så att det finns goda förutsättningar att följa barn och deras lärande.

Barnens möjligheter att få prova på modern teknik behöver förbättras.

Dokumentation av gruppens och det enskilda barnets lärande är ett utvecklingsområde.

10 Barns inflytande

<i>Bedömningskriterier:</i> Barnen görs delaktiga och har inflytande i planering av verksamheten, dess material och utformning av lärmiljön. Barn tar eget ansvar för miljön.
--

Enkäten till vårdnadshavarna och pedagogerna visar att barnen till stor del får ge uttryck för sina tankar, åsikter och intressen på förskolan och att pedagogerna tillvaratar dessa i planeringen av verksamheten.

Pedagogerna ger också uttryck för en samstämmighet i att barnen görs delaktiga i utformandet av lärmiljön. Samtidigt som de uttrycker en önskan om att ge barnen en ökad möjlighet till delaktighet i utformandet av miljö.

Observationerna visar att pedagogerna ger barnen möjlighet att själva prova att klara av saker. De är inlyssnande och ställer frågor till barnen för att göra dem delaktiga. Vi observerade samlingar där

barnen gavs möjligheter till inflytande då pedagogerna frågade efter vad barnen var intresserade av att göra på kommande aktiviteter.

10.1 Bedömning

Barnen ges goda möjligheter till delaktighet och inflytande i verksamheten.

11 Förskola och hem

Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Vårdnadshavarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Läroplan för förskolan Lpfö 98, rev. 2016

Bedömningskriterier:

Det finns fungerande former och rutiner för samarbete med hemmet. Föräldrar får information om förskolans mål och sätt att arbeta. Föräldrar har möjlighet till inflytande i förskolans verksamhet.

Förskolan har fungerande rutiner för samverkan med vårdnadshavarna. Utvecklingssamtal och föräldramöte erbjuds en gång per år. Förskolechefen skriver informationsbrev fyra gånger per år. Kalendarium skickas ut inför varje terminsstart. Viktig information anslås i hallarna. Pedagogerna skickar månadsbrev via e-post till vårdnadshavarna.

Förskolan har en föräldraaktiv inskolning och de delges ett informationshäfte om förskolan vid inskolningen.

Kvalitetsenheten erbjöd samtliga vårdnadshavare att svara på en webbenkät med frågor om verksamheten. 41 procent av vårdnadshavarna svarade. Vårdnadshavarna gavs möjligheten att välja mellan olika svarsalternativ. Svaren visar att de överlag är nöjda med samverkan och informationen från förskolan. De anser att kränkande behandling inte accepteras, förskolan erbjuder en stimulerande miljö för barnen och de är nöjda med pedagogernas arbete utifrån läroplanens olika målområden.

11.1 Inkomna synpunkter från medborgare (föräldrar)

I kommunens synpunktshantering finns sedan ett år tillbaka inga synpunkter registrerade som har koppling till pedagogisk miljö eller bemötande från personal på förskolan. Synpunkter på barnsäkerheten har inkommit och handlade om att Galaxens gård var dåligt upplyst.

11.2 Bedömning

Förskolans samverkan med hemmen är fungerande.

12 Övergång och samverkan

Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidsbarnhuset för att stödja barnets utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Läroplan för förskolan, Lpfö 98, rev 2016

Bedömningskriterium:

Det finns tydliga rutiner för samarbetet kring övergång mellan förskola och mottagande förskoleklass.

Tyresö kommun har riktlinjer för övergång från förskola till förskoleklass. Dessa följs av förskolan.

13 Uppföljning, utvärdering och utveckling

Huvudmannanivå

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. 4 kap. 3 § skollagen.

Enhetsnivå

Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. 4 kap. 4 § skollagen.

Förskolans kvalitet ska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följas upp, utvärderas och utvecklas. Läroplan för förskolan, Lpfö 98, rev 2016

Förskolechefen har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att bland annat systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. Skolverkets allmänna råd

Bedömningskriterier:

Faserna i det systematiska utvecklingsarbetet bildar en helhet. Det går tydligt att se att resultaten från uppföljningar och utvärderingar används för att utveckla verksamheten. På förskolan finns en tydlig grundstruktur för det systematiska kvalitetsarbetet.

Förskolechefen och hennes ledningsgrupp genomförde en nystart av det systematiska kvalitetsarbetet under 2018. Det systematiska kvalitetsarbetets innehåll har förtydligats genom att nya underlag tagits fram. Pedagogerna har informerats och stöttats i det nya arbetssättet.

I förskolans enhetsplan har förskolechefen lagt in aktiviteter som är kopplade till de målområden i läroplanen som omfattas av nämndmålen.

Förskolan har ett årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet. I årshjulet finns studiedagar i januari, juni, augusti, september och november inlagda. Studiedagarna innehåller tid för planering, utvärdering, analys och val av utvecklingsområden.

Två gånger per år skriver varje avdelning en verksamhetsplanering utifrån ett valt projekt och i underlag som arbetats fram av förskolechefen och ledningsgruppen. Verksamhetsplanen vilar på nämndmål, läroplansmål samt egna mål för verksamheten.

Verksamhetsplanen följs upp och utvärderas en gång i månaden då även nya delmål sätts upp. Förskolechefen följer kontinuerligt upp att avdelningarnas pedagoger arbetar utifrån mål och delmål genom att ta del av avdelningarnas utvärderingar. Alla dokument ligger på drive och är delade dokument där förskolechefen läser och ger feedback på det pedagogerna skrivit.

På avdelningarna genomför pedagogerna arbetet med projekt och övrig verksamhet utifrån uppsatta mål för verksamheten. Pedagogerna reflekterar kring veckans projektarbete på fredagarna. I ett reflektionsdokument dokumenterar pedagogerna arbetet med barnen samt hur man ska utveckla aktiviteterna i projektet.

I enhetsplanen finns förskolans nuläge beskrivet. Aktiviteterna i enhetsplanen har inte en tydlig koppling till det beskrivna nuläget. Resultatet av avdelningarnas uppföljningar och analyser återfinns till viss del i enhetsplanen.

Resultatet av enkäten till vårdnadshavarna används för att få fatt i utvecklingsområden för förskolan.

I maj/juni ska uppföljningar, utvärderingar och analyser göras för verksamhetsåret 2018/2019. Verksamhetsplaneringar, utvärderingar av verksamhetsplaneringar och reflektionsprotokoll ska användas vid den årliga utvärderingen av verksamheten. Kommande verksamhetsår ska bygga på analyserat resultat.

Eftersom förskolan ännu inte arbetat ett helt kvalitetsår utifrån detta nya arbetssätt går det inte att säga om resultaten från uppföljningar och utvärderingar används för att utveckla verksamheten.

Kompetensutveckling

Bedömningskriterium:

Pedagogernas kompetensutveckling utgår från behov och resultaten i det systematiska utvecklingsarbetet.

Pedagogerna får kompetensutveckling utifrån de behov som finns i verksamheten. Det handlar under innevarande år om studiebesök på förskolor där miljöer, material och ett projekterande arbetssätt stått i fokus. Föreläsningar, nätverk, kollegiala forum i kommunen, workshops, handledning är andra exempel på fortbildning som pedagogerna deltagit i. Alla pedagoger ska dessutom fortbilda sig i TAKK tecken.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Förskolan har en plan mot kränkande behandling och diskriminering med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen som revideras varje år ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året (skollagen 6 kap. 8§).

På förskolan finns en plan mot diskriminering och kränkande behandling daterad 2017/18. Planen är i behov av revidering och under granskningens gång påbörjades detta arbete.

13.1 Bedömning

Det finns en tydlig grundstruktur för det systematiska kvalitetsarbetet och faserna i det systematiska utvecklingsarbetet finns på plats och bildar en helhet.

Pedagogerna erbjuds kompetensutveckling utifrån verksamhetens behov.

14 Referenslista

Kvalitetsenheten har tagit del av följande dokument från verksamheten:

Analys av utvärderingen (malldokument)
 Barnskyddsround 180504
 Beskrivning av brandövningens genomförande/vår handlingsplan och rutin vid brandövning
 Checklista vid nyanställning
 Enhetsplan 2018
 Egenrapportering
 Frågor för att komma igång med planering av projektet (malldokument)
 Handlingsplan för Inkludering
 Höstbrev (information till vårdnadshavare från förskolechef)
 Infobrev Kometen september/oktober 2018 (information till vårdnadshavare från pedagoger)
 Informationsbrev från pedagoger till vårdnadshavare från förskolan Lilla Njupkärr
 Inskolning på Njupkärrs förskola
 Mötesstruktur – Västra Farmarstogens Förskolor
 Mall utvecklingssamtal
 Pedagogisk kartläggning för barn på Västra Farmarstogens Förskolor
 Plan mot diskriminering och kränkande behandling
 Reflektionsdokument
 Rutiner för arbete med barn med annat modersmål
 Rutin för hygien på förskolan
 Rutiner för introduktion av nyanställd
 Rutin när vi har identifierat ett barn i behov av särskilt stöd
 Rutin vid hantering av klagomål från vårdnadshavare
 Rutin vid soc.-anmälan
 Tidslinje – Planering 2018-2019
 Utvärdering av kvalitetsarbetet 2017-2018 (malldokument)
 Utvärdering av verksamhetsplanen (malldokument)
 Utvärdering av verksamhetsplan (ifyllt exempel)
 Utvärdering av året 17/18
 Verksamhetsplanering (malldokument)
 Verksamhetsplanering (ifyllt exempel)
 Välkommen till Tyresö kommun Till dig som är ny medarbetare
 Välkommen till Västra Farmarstigen-enheten
 Välkommen på utvecklingssamtal (vårdnadshavare)
 Västra Farmarstogens Systematiska kvalitetsarbete
 Årshjul – Pedagogiskt
 Årshjul – Verksamheten